

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

จุดเริ่มต้นของการศึกษาถึงคุณลักษณะรายบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบที่ชนะกับแบบแพ้คือนั้น กำหนดขึ้นโดยโลเวนเฟลด์ วี. (Lowenfeld V.) เมื่อ ค.ศ. 1939 จากการที่เขาได้สังเกตเห็นวิธีการปั้นรูปปั้นดินเหนียวของคนตาพิการที่ยังไม่ออกสนิมโดยบังเอิญ พบว่าบางคนใช้สายตาอันจำกัดของเขาสำรวจรายละเอียดของหุ่นคนแบบในขณะที่ทำการปั้น ในเวลาเดียวกันบางคนไม่ใช้สายตาสำรวจ แต่ใช้มือกดตำแหน่ง จึงเป็นคนหันหน้ามาสู่การศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีดวงตาปกติ โลเวนเฟลด์ วี. ได้ศึกษากับคนที่มีดวงตาปกติจำนวน 1128 คน เมื่อ ค.ศ. 1945 ด้วยการให้ทำแบบทดสอบของโลเวนเฟลด์ วี. (Lowenfeld's Test Subjective Impression) พบว่า 47 % เป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบที่ชนะ, 23 % เป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบแพ้คือนั้น, อีก 30 % เป็นผู้ที่มีความสามารถระหว่างแบบที่ชนะกับแบบแพ้คือนั้น ซึ่งเป็นพวกที่มีแนวโน้มที่จะพัฒนาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบที่ชนะในเวลาต่อมา (6 : 275-276)

ทอดด์, เอ. ดี. (Todd, A.D. 1976) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการระลึกได้ (recall) ของนักเรียนที่เป็นผู้รับรู้จากการดูแบบที่ชนะ 32 คนกับนักเรียนที่เป็นผู้รับรู้จากการดูแบบแพ้คือนั้น 32 คน ด้วยการให้ผู้รับรู้จากการดูแบบที่ชนะ 16 คนกับผู้รับรู้จากการดูแบบแพ้คือนั้น 16 คนดูภาพถ่ายของฟิล์มสตริปเดี่ยวที่มีตำแหน่งของเนื้อหาของภาพตรงกับคำบรรยาย กับกับผู้รับรู้จากการดูแบบที่ชนะ 16 คนกับผู้รับรู้จากการดูแบบแพ้คือนั้น 16 คนที่เพื่อดูภาพถ่ายของฟิล์มสตริปเดี่ยวเรื่องเดียวกันที่มีตำแหน่งของเนื้อหาของภาพไม่ตรงกับคำบรรยาย ผลปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของเนื้อหาของภาพไม่ตรงกับคำบรรยายจะไม่

ทำให้ผู้รับทั้งสองแบบระลึกได้ดีขึ้น และนักเรียนที่เป็นผู้รับจากการดูแบบที่เห็นสามารถระลึกภาพใต้ออกของมากกว่านักเรียนที่เป็นผู้รับจากการดูแบบแอฟทิก (10: 4796-A.)

อีริกสัน, อา. ซี. (Erickson, R.C. 1964, 1969) (อ้างจาก
วิทลีย์ โจแอนนี บราวน์ และมาร์ เดวิด เอ็ม. 1979) (14: 282) พบว่า นักเรียน
ระดับ 7 ที่เป็นผู้รับจากการดูแบบที่เห็น เรียนรู้วิชาเขียนแบบเครื่องกลได้ดีกว่านัก
เรียนที่เป็นผู้รับจากการดูแบบแอฟทิก (20: 40-46) และนักเรียนที่เป็นผู้รับจาก
การดูแบบแอฟทิกจะต้องใช้เวลานานในการเรียนเพื่อสัมฤทธิ์ผลการอ่านแบบเครื่องกลมาก
กว่านักเรียนที่เป็นผู้รับจากการดูแบบที่เห็นเป็นเวลา 1/2 ถึง 1 ปี (11: 21-25)

จะเห็นได้ถึงความแตกต่างของความสามารถอย่างสำคัญของผู้รับทั้งสอง
แบบคือ ผู้รับจากการดูแบบที่เห็นสามารถยังคงจำภาพไว้ได้ (retention)
ในขณะที่ผู้รับจากการดูแบบแอฟทิกไม่สามารถจะรักษาความจำภาพไว้ได้มากนัก และ
เข้าใจภาพใดแต่เพียงบางส่วนจากการเสนอภาพด้วยวิธีเสนอภาพแบบเดี่ยว ผู้วิจัยจึง
ได้ยึดถือเหตุผลนี้ถึงเป็นสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มี
ความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบที่เห็นที่เรียนด้วยวิธีเสนอภาพแบบเดี่ยวและวิธี
เสนอภาพแบบผสมสามารถเข้าใจเนื้อหาของภาพได้มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มีความสามารถรับรู้จากการดูแบบแอฟทิก

ฟราดคิน, บี. เอ็ม. (Fradkin, B.M. 1971) ทำการวิจัยเมื่อ
ค.ศ. 1971 เพื่อศึกษาความสามารถในการระลึกได้ของนักเรียนระดับ 10 จำนวน
190 คน หลังจากที่ถูกภาพด้วยวิธีเสนอภาพแบบเดียวกับวิธีเสนอภาพแบบผสม 2 จอ
และ 4 จอ แล้วทันทีที่ทันใจและหลังจากรับการทดลองแล้ว 24 ชั่วโมงกับ 7 วัน โดย
แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มรับการทดลองคนละวิธีด้วยการฉายภาพยนตร์
ขนาด 16 มิลลิเมตรที่มีเนื้อหาเป็นการถ่ายภาพนิ่ง จำนวน 40 ภาพ เหมือนกันทั้ง 3 วิธี
ผลปรากฏว่าความสามารถในการระลึกได้ของผู้รับการทดลองทั้ง 3 วิธี จะมีปริมาณ
ลดลงตามเวลาที่เพิ่มขึ้น และวิธีเสนอภาพแบบผสมทั้ง 2 จอและ 4 จอ ไม่ทำให้เกิด
การระลึกได้ที่แตกต่างกับวิธีเสนอภาพแบบเดี่ยว (21: 1978-A.)

ดิดคอคท์, ดี. เอช. (Didcoct, D.H. 1972) ได้ทำการวิจัยเมื่อ ค.ศ. 1972 เพื่อศึกษามลภาวะของสมองด้านความรู้ (cognitive) กับด้านความรู้สึก (affective) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยวิสคอนซินที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประถมศึกษาจำนวน 124 คน ที่มีต่อการถ่ายภาพด้วยวิธีเสนอกภาพแบบเดียวกับวิธีเสนอกภาพแบบผสม 3 จอ โดยการฉายสไลด์สีเดียวกันจำนวน 62 ภาพด้วยวิธีเสนอกภาพแบบผสม 3 จอ กับวิธีเสนอกภาพแบบเดียวกันด้วยเนื้อหาชุดเดียวกัน เพื่อทดสอบด้านความจำเนื้อหา และฉายสไลด์สีเดียวกันอีกชุดหนึ่ง 70 ภาพด้วยวิธีเสนอกภาพแบบผสม 3 จอ กับวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยว เพื่อทดสอบด้านความรู้สึก ผลปรากฏว่า วิธีเสนอกภาพแบบผสมทำให้เกิดผลด้านความจำเนื้อหาได้ที่ไม่แตกต่างกว่าวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยว แต่วิธีเสนอกภาพแบบผสมเป็นวิธีที่ทำให้เกิดผลด้านความรู้สึกชอบมากกว่าวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยว (19: 1316 - A)

ลอมบาร์ด, อี. เอส. (Lombard, E.S. 1969) (อ้างจาก Gordon, Roger L.) พบว่าวิธีเสนอกภาพแบบผสมทำให้เกิดผลด้านความจำเนื้อหาแก่ผู้เรียนหญิงสูงอายุที่มีสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนค่าไคที่ต่ำกว่าวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยวด้วยภาพที่มีขนาดเดียวกัน (18: 2)

ถึงแม้ว่าวิธีเสนอกภาพแบบผสมจะเข้ากับผู้เรียนทั่วไปไคผลดีไม่แตกต่างกับวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยวก็ตาม แต่ก็มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนค่าและเด็กเล็ก (18: 2) ผลงานวิจัยต่อ ๆ มานักการศึกษาไคมองประเด็นศึกษาถึงการเรียนรู้ของผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูค่า ที่มีต่อวิธีเสนอกภาพแบบผสมให้ละเอียดขึ้น

ออสเบิร์น, เอฟ. บี. (Ausburn, F.B. 1975) ได้เปรียบเทียบผลของการใช้วิธีเสนอกภาพแบบผสม 3 จอ กับวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยวแก่นักศึกษาระดับวิทยาลัยที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบที่ชนะกับแบบแพ้ศึก โดยให้นักศึกษาทั้งสองดูภาพที่มีเนื้อหา 1 ใน 4 ส่วนของภาพรวม จำนวน 3 ภาพ ด้วยวิธีเสนอกภาพแบบผสม 3 ภาพ เป็นเวลา 9 วินาที กับด้วยวิธีเสนอกภาพแบบเดี่ยวเรียงลำดับกันเป็นเวลาภาพละ 3 วินาที พบว่าผู้รับรู้จากการดูแบบที่ชนะมีความเข้าใจและจัด

ลำดับภาพใดถูกต้องมากกว่าผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติก และผลการจัดลำดับภาพของ
 ผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติกกับผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ จากการดูภาพควยวีซีเส่นภาพ
 แบบผสมถูกต้องมากกว่าควยวีซีเส่นภาพแบบเดี่ยว และผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติกได้รับ
 ประโยชน์จากวีซีเส่นภาพแบบผสมมากกว่าผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ (12: ๓๓
 101-727)

ทอลเลอร์ (Toller) ได้ทำการวิจัยเมื่อ ค.ศ. 1979 เพื่อศึกษาผล
 ของการสังเกตความแตกต่างของภาพ จากการดูภาพควยวีซีเส่นภาพแบบผสมกับวีซี
 เส่นภาพแบบเดี่ยวของนักเรียนระดับ 7 และ 8 ที่เป็นผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ
 34 คน กับที่เป็นผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติก 34 คน ควบคู่กันปัญหาทั้งหมด 20 กลุ่ม
 ภาพ ๆ ละ 3 ภาพ โดยให้ผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ 17 คนกับผู้รับรูจากการดูแบบ
 แอฟติก 17 คนดูภาพสไลด์ควยวีซีเส่นภาพแบบผสม 3 ภาพเป็นเวลา 9 วินาที กับ
 ให้ผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ 17 คนกับผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติก 17 คนที่เลือกรู
 ภาพสไลด์ชุดเดียวกันควยวีซีเส่นภาพแบบเดี่ยวเรียงลำดับกัน 3 ภาพเป็นเวลาภาพ
 ละ 3 วินาที พบว่าผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ สามารถสังเกตความแตกต่างของภาพ
 ได้ถูกต้องมากกว่าผู้รับรูจากการดูแบบแอฟติก และผลของการสังเกตความแตกต่าง
 ของภาพของผู้รับรูทั้ง 2 แบบ จากการดูภาพควยวีซีเส่นภาพแบบผสมมีความถูกต้อง
 มากกว่าจากการดูภาพควยวีซีเส่นภาพแบบเดี่ยว แต่การวิจัยครั้งนี้ไม่มีผลของปฏิ
 กิริยาสัมพันธ์ (Interaction effect) (13: 3715-A)

วิทลีย์ โจแอนนี บราวน์ และมัวร์ เควิด เอ็ม. (Whitley Joanne
 Brown, and Moore David M.) ได้ทำการวิจัยเมื่อ ค.ศ. 1979 เพื่อศึกษา
 ผลของการจำรายละเอียดจากตำแหน่งของภาพจากการดูภาพควยวีซีเส่นภาพแบบ
 ผสมกับวีซีเส่นภาพแบบเดี่ยวของผู้รับรูจากการดูแบบทัศนะ 40 คน กับผู้รับรูจากการ
 ดูแบบแอฟติก 40 คน ที่มีอายุระหว่าง 17-52 ปี ซึ่งเป็นชาย 38 คน กับหญิง 42 คน
 ควบคู่กันดูภาพทั้งหมด 20 กลุ่มภาพ แต่ละกลุ่มภาพประกอบด้วยกลุ่มภาพย่อยจำนวน
 3 ภาพ และกลุ่มภาพเดี่ยวจำนวน 3 ภาพ ภาพของกลุ่มภาพย่อยแต่ละภาพมีรายละเอียด
 ของภาพจาก 1 ใน 4 ส่วนของภาพรวมหรือภาพหลัก ส่วนภาพของกลุ่มภาพเดี่ยว

ประกอบด้วยภาพหลัก 1 ภาพกับภาพเปรียบเทียบ 2 ภาพ โดยการให้ผู้รับรูจาก การ
 คุมแบบที่คณะ 20 คนกับผู้รับรูจากการคุมแบบแอฟทิก 20 คนคุณภาพของกลุ่มภาพย่อยควย
 วิธีเสนองภาพแบบผสม 3 ภาพ เป็นเวลา 6 วินาที และให้ผู้รับรูแบบที่คณะ 20 คน
 กับผู้รับรูแบบแอฟทิก 20 คนที่เห็นคือคุณภาพของกลุ่มภาพย่อยควยวิธีเสนองภาพแบบเดี่ยว
 เรียงลำดับกัน 3 ภาพ เป็นเวลาภาพละ 2 วินาที แล้วใช้เลือกภาพหลักจากกลุ่มภาพ
 เดี่ยวที่เสนองภาพควยวิธีเสนองภาพแบบผสมเป็นเวลา 10 วินาที ผลปรากฏว่าผู้รับรู
 จากการคุมแบบที่คณะสามารถจำรายละเอียดจากตำแหน่งของภาพใดถูกต้องมากกว่า
 ผู้รับรูจากการคุมแบบแอฟทิก และผู้รับรูจากการคุมแบบแอฟทิกที่ดูภาพควยวิธีเสนองภาพ
 แบบผสมสามารถจำรายละเอียดจากตำแหน่งของภาพใดถูกต้องมากกว่าผู้รับรูจากการ
 คุมแบบแอฟทิกที่ดูภาพควยวิธีเสนองภาพแบบเดี่ยว และผู้รับรูจากการคุมแบบที่คณะที่ดูภาพ
 ควยวิธีเสนองภาพแบบเดี่ยว สามารถจำรายละเอียดจากตำแหน่งของภาพใดถูกต้อง
 มากกว่าผู้รับรูจากการคุมแบบที่คณะที่ดูภาพควยวิธีเสนองภาพแบบผสม แต่การวิจัยครั้งนี้
 ไม่มีผลของปฏิกริยาสัมพันธ์ (17: 281-290)

ส่วนผลการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับการใช้วิธีเสนองภาพ
 แบบผสม ยังไม่มีหลักฐานแสดงว่าใครมีผู้ใดศึกษาวิจัยไว้ มีแกบางหน่วยงานของ
 ราชการ และเอกชนที่โคตครองนำวิธีเสนองภาพแบบผสมมาใช้เพื่อความบันเทิงและ
 การประชาสัมพันธ์ เท่านั้น

การทองเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เริ่มใช้วิธีเสนองภาพแบบผสมแบบ 3 จอ
 มาตั้งแต่พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา เพื่อทำการเผยแพร่แหล่งทองเที่ยวของประเทศ
 ไทยในทางประเทศ (22)

สมาคมสยามคัลเลอร์สไลด์ (Siam color slide society) ได้เริ่มทำการ
 ศึกษาคลองแก่สมาชิกเมื่อศ.ศ. 2525 โดยขอความร่วมมือจากการทองเที่ยวแห่ง
 ประเทศไทยให้เป็นที่ปรึกษา (22)

จะเห็นได้ว่าวิธีเสนองภาพแบบผสมเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถ
 ในการรับรูจากการดูคำเกิดการเรียนรู้ความรูได้ดีกว่าวิธีเสนองภาพแบบเดี่ยว

และเกิดผลค่านเพิ่มการ เรียนรู้ แยก เรียนที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูสิ่งไม่
 มากนัก แต่ก็ทำให้เกิดผลทางความรู้สึกแยกรับรู้ทั้งสองแบบได้มากมาย ด้วยเหตุ
 นี้ผู้วิจัยจึงได้นำมาสรุปทั้ง เป็นสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ว่าวิธีเสนอภาพแบบผสม ทำให้
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสามารถในการรับรู้จากการดูแบบทัศนะและ
 แบบแยกคิดสามารถเข้าใจเนื้อหา ของภาพได้มากกว่าวิธีเสนอภาพแบบเดี่ยว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย